

объем теневой экономики страны является своеобразным индикатором ее дееспособности: чем слабее государство, тем большие масштабы тенезации, а значит конкретные действия по детенизации должны содержать мероприятия не только по оздоровлению экономики, но и укреплению дееспособности государства в целом.

Литература.

1. Национальная экономика [Электронный ресурс]. / Режим доступа: http://studbooks.net/53126/ekonomika/natsionalnaya_ekonomika
2. [Электронный ресурс]. / Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Білоцерківець В.В. Національна фіскальна політика як складова частина світової фіскальної політики // Збірник праць вчених. Вип. 27. – Київ : Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України, 2000. - № 27.

НАЙБІЛЬШ «ТІНЬОВІ» ГАЛУЗІ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Митник Д. Ю., студент

Науковий керівник Овчаренко Ю. А., к.е.н., доцент

Харківський національний університет будівництва та архітектури

З кожним днем економічний стан в Україні погіршується. Підвищення іноземної валюти, нестабільність на фінансовому ринку, неправомірні дії влади, знецінення українських грошей у результаті зростання цін на продукти, паливо, комунальні платежі, одягу та інші необхідні речі залишають значний слід не тільки на економіці країни, але і на настрої своїх громадян. До таких проблем відноситься і тінізації економічних відносин, що є актуальною проблемою не тільки для України, але й для всіх без винятку країн світу.

Щодо України, то за попередніми розрахунками Мінекономрозвитку, в I кварталі 2015 рівень тіньової економіки в порівнянні з відповідним періодом 2014 збільшився до 47% від обсягу офіційного ВВП [1]. А ненадходження до державного бюджету з податку на додану вартість складають 2,5-3 млрд. грн. щомісяця за даними державної фіскальної служби. Це є дуже великою сумою, яка могла б піти на потреби держави.

Основними інструментами тіньових фінансових потоків є мінімізація податку, ухилення від сплати податків, відтік капіталу з України, відмивання грошей і неправомірне використання бюджетних надходжень.

Аналізуючи найбільш тіньові галузі, можна виділити такі:

- добувна та переробна промисловість;
- фінансова та страхова діяльність;
- операції з нерухомим майном;
- будівництво;
- сфера інтелектуальної діяльності;
- агропромисловий комплекс.

Добувна та переробна промисловість. У цієї промисловості продовжують фіксуватися численні порушення чинного законодавства, що мають місце під час видобутку, транспортування і розподілу ресурсів.

Фінансова та страхова діяльність. За оцінками ДПА, тіньова складова становить близько половини реального чистого прибутку фінансово-кредитних установ. Не до кінця перекрито канали вивозу капіталу з України з використанням банківської системи, яка до того ж досі застосовується як інструмент для відмивання тіньових доходів. Щодо страхових компаній, то вони скривають свої гроші шляхом невиконання клієнтам коштів, спираючись на відсутність доказів нещасних випадків та ін.

Операції з нерухомим майном. У цьому випадку набуває значного значення випадки купівлі-продажу та здавання приміщень в оренду. Це є підсумком недостатньої "прозорості" процедури приватизації державного майна.

Будівництво. У капітальному будівництві поширені приписки, оплата зайвих обсягів робіт, завищення вартості використаних будівельних матеріалів та їхньої кількості тощо. При ремонті і будівництві житла населенню основна частка тіньового сектору формується за рахунок використання «чорної» робочої сили.

Сфера інтелектуальної діяльності. Значними є обсяги тіньової діяльності у сфері, пов'язаній з тиражуванням електронних інформаційних носіїв. Невирішеність питання законодавчого захисту прав інтелектуальної власності в Україні, незаконне виготовлення лазерних дисків (носіїв аудіограм та програмного забезпечення) стало приводом для запровадження низкою країн зовнішньоторговельних санкцій проти України.

Агропромисловий комплекс. Загрозливим для суспільства є зростання протиправних дій у сфері реформування відносин власності: привласнення і нецільове використання бюджетних коштів, державного та колективного майна; незаконна видача сертифікатів на право володіння земельними паями; порушення вимог чинного законодавства щодо підприємницької діяльності (відсутність та незаконне отримання відповідних ліцензій та сертифікатів на право здійснення комерційних операцій з сировиною та готовою продукцією, незаконне використання торгового знака тощо); ухилення від погашення заборгованості по кредитах, отриманих під гарантії уряду тощо. Численні порушення законодавства мають місце у виробництві та реалізації підакцизних товарів - лікеро-горілчаних та тютюнових виробів.

Таким чином, тіньова економіка створює реальну загрозу національній безпеці та демократичному розвитку держави, негативно впливає на всі сторони суспільного життя: економіку, політику, управління, соціальну та гуманітарну сфери, громадську свідомість, міжнародні відносини з іншими країнами тощо.

Література.

1. Мінекономрозвитку повідомило про значне зростання рівня тіньової економіки в Україні // Журнал «Тиждень» [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/News/143593>